

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

78000 Banja Luka, Vuka Karadžića 4
Republika Srpska, BiH
Tel: +387(0)51/247-408
Faks: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Javne zdravstvene ustanove Dom zdravlja
“Sveti Pantelejmon“ Kotor Varoš
za period 01.01-31.12.2017. godine**

Broj: RB054-18

Banja Luka, 19.12.2018. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	4
	Izvještaj o reviziji usklađenosti	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	8
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	9
	1. Uvod	9
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja	9
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	9
	4. Nabavke	12
	5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana.....	13
	6. Finansijski izvještaji.....	13
	6.1. Bilans uspjeha	13
	6.1.1. Prihodi.....	13
	6.1.2. Rashodi	15
	6.1.3. Finansijski rezultat.....	17
	6.2. Bilans stanja	17
	6.2.1. Aktiva.....	18
	6.2.2. Pasiva.....	21
	6.2.3. Vanbilansna evidencija.....	23
	6.3. Bilans novčanih tokova.....	24
	6.4. Vremenska neograničenost poslovanja.....	24
	6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	24
	6.6. Napomene uz finansijske izvještaje	24

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Negativno mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Doma zdravlja „Sveti Pantelejmon“ Kotor Varoš koji obuhvataju: Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju, Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu, Bilans tokova gotovine – Izvještaj o tokovima gotovine i Izvještaj o promjenama na kapitalu sa stanjem na dan 31. decembar 2017. godine i za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, zbog značaja pitanja navedenih u pasusu Osnov za negativno mišljenje, finansijski izvještaji Doma zdravlja „Sveti Pantelejmon“ Kotor Varoš, ne prikazuju istinito i objektivno, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2017. godine, finansijsku uspješnost, tokove gotovine i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za negativno mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 1200 -1810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 30 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Računovodstvene politike nisu usklađene sa zahtjevima MRS, kako je to propisano članom 7. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Popis imovine i obaveza na dan 31.12.2017. godine nije proveden u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza jer nije obuhvaćena ukupna imovina i obaveze, a izvještaj o popisu ne sadrži propisane elemente odnosno uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza, a nadležni organ nije razmatrao izvještaj.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.1. izvještaja:

Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu su potcijenjeni za iznos od 1.396.616 KM, a precijenjeni su ostali poslovni prihodi u iznosu od 1.375.576 KM i ostali prihodi u iznosu od 21.040 KM, zbog pogrešne klasifikacije prihoda po osnovu ugovora o pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite i ostalih prihoda.

Prihodi po osnovu refundacija bolovanja od Fonda za dječiju zaštitu Republike Srpske nisu iskazani u iznosu od 2.158 KM.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.2, 6.2.1.1. i 6.2.2.2. izvještaja:

Bruto vrijednost nematerijalne imovine i ispravka vrijednosti su potcijenjene jer u poslovnim evidencijama nije evidentiran sistemski i aplikativni softver za praćenje rada timova porodične medicine.

Ostala nematerijalna sredstava su precijenjena za 39.393 KM, a potcijenjeni su nematerijalni troškovi za 5.000 KM i građevinski objekti u pripremi za 34.393 KM, zbog pogrešne klasifikacije tekućih troškova i ulaganja u građevinske objekte.

Nabavna vrijednost građevinskog objekta u pripremi nije pravilno iskazana zbog neevidentiranja naknade za rentu i uređenje građevinskog zemljišta u iznosu od 34.393 KM kako je to predviđeno odredbama paragrafa 16. pod b) MRS - 16 Nekretnine, postrojenja i oprema.

Vrijednost građevinskih objekata je potcijenjena za 315.898 KM jer nisu evidentirana ulaganja o prenosu osnovnih sredstava sa Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite u iznosu od 303.155 KM i vrijednost usluga i radova u iznosu od 12.743 KM, kako je to predviđeno odredbama paragrafa 7 - 14 MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema.

Dugoročno razgraničeni prihodi po osnovu donacija nisu iskazani u iznosu od 303.155 KM.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.1.2. izvještaja:

Potraživanja od kupaca u zemlji su potcijenjena za 63.747 KM, a precijenjena su druga kratkoročna potraživanja zbog pogrešne klasifikacije potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske po osnovu ugovora o pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite.

Potraživanja po osnovu refundacija bolovanja od Fonda za dječiju zaštitu nisu iskazana u iznosu od 2.158 KM.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.2.1. izvještaja:

Neraspoređeni dobitak tekuće godine je precijenjen u najmanjem iznosu od 121.639 KM zbog precijenjenog dobitka tekuće godine za 11.281 KM i potcijenjenog gubitka ranijih godina u iznosu 132.920 KM, zbog toga što za potraživanja nije vršena procjena naplativosti i ispravka vrijednosti istih.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.2.3. izvještaja:

Obaveze prema povezanim pravnim licima su precijenjene za iznos od 285.333 KM a potcijenjeni su dugoročni krediti u zemlji za 232.832 KM i dio dugoročnih kredita koji dopijevaju za plaćanje do jedne godine za 52.501 KM, zbog neadekvatne klasifikacije obaveza prema Fondu zdravstvenog osiguranja Republike Srpske.

Kratkoročne obaveze nisu iskazane u iznosu od 2.985 KM po osnovu naknada za prevoz i doprinosa na ugovore o djelu.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3. izvještaja:

Bilans novčanih tokova nije sačinjen u skladu sa odredbama paragrafa 10. MRS 7 - Izvještaji o tokovima gotovine i članovima 8. stav (3) i 13. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike, jer nisu uključene transakcije po osnovu provedenih kompenzacija i nisu iskazani prilivi i odlivi iz aktivnosti investiranja.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.4. i 6.6. izvještaja:

Napomene uz finansijske izvještaje nisu sačinjene kako to propisuju MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i ostali Međunarodni računovodstveni standardi i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja. U Napomenama nisu data obrazloženja vezana za stalnost poslovanja u skladu sa odredbama paragrafa 25, 26 i 125 MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2017. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju cjelokupnog našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o ovim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu Osnov za negativno mišljenje odredili smo da nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjeravanje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjeravanje predstavlja visok nivo uvjeravanja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola, koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 19.12.2018. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izveštaj o reviziji usklađenosti

Negativno mišljenje

Uz reviziju finansijskih izvještaja Doma zdravlja „Sveti Pantelejmon“ Kotor Varoš za 2017. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, zbog značaja pitanja navedenih u pasusu Osnov za negativno mišljenje, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima Doma zdravlja „Sveti Pantelejmon“ Kotor Varoš za 2017. godinu nisu, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za negativno mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Obračun dnevnica za službena putovanja nije vršen u skladu sa članom 7. Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru. Za službena putovanja u inostranstvo nisu donošena rješenja o odobravanju službenog putovanja, u skladu sa članom 14. iste uredbe. Putni nalozi za vozila se ne popunjavaju u skladu sa članom 7. Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga.

Kao što je navedeno pod tačkama 4. i 5. izvještaja:

Planiranje javnih nabavki nije vršeno u skladu sa članovima 6, 7 i 12 Pravilnika o javnim nabavkama roba, usluga i radova u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje stvarnih potreba za svaku nabavku.

Nabavke su vršene bez provođenja procedura javnih nabavki u najmanjem iznosu od 144.259 KM, što nije u skladu sa članovima 3. i 6. Zakona o javnim nabavkama i to za: lijekove i sanitetski materijal (114.618 KM), održavanje aplikativnog softvera za timove porodične medicine (4.080 KM), usluge tekućeg održavanja vozila (8.006 KM), laboratorijske usluge (14.533 KM) i usluge osiguranja radnika (3.022 KM), a nabavka usluga obavljanja platnog prometa nije provedena.

Za 2017. godinu nije pribavljena saglasnost osnivača na Finansijski plan, što nije u skladu sa članom 19. Zakona o sistemu javnih službi. Takođe, nije donesen Program rada za 2017. godinu, što nije u skladu sa članovima 49. i 76. Statuta Doma zdravlja.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.1. izvještaja:

Oslobađanje od participacije vršeno je za zaposlene u Domu zdravlja iako ne pripadaju kategorijama lica oslobođenih od plaćanja participacije prema odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju i članu 53. Pravilnika o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Doma zdravlja „Sveti Pantelejmon“ Kotor Varoš obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Doma zdravlja „Sveti Pantelejmon“ Kotor Varoš.

Banja Luka, 19.12.2018. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

1. popis imovine i obaveza u potpunosti vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza;
2. donesu računovodstvene politike u skladu sa zahtjevima MRS, kako je to propisano članom 7. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;
3. evidentiranja: prihoda od prodaje učinaka, ostalih poslovnih prihoda i ostalih prihoda, sistemskog i aplikativnog softvera za praćenje rada timova porodične medicine, zaliha, razgraničenih prihoda i primljenih donacija, dugoročnih kredita i prenosa dijela dugoročnih kredita koji dospijevaju za plaćanje do jedne godine, vanbilansne aktive i pasive vrše u skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike;
4. prilikom obračuna amortizacije primjenjuje Pravilnik o primjeni godišnjih amortizacionih stopa;
5. stalna sredstva priznaju i vrednuju u skladu sa zahtjevima MRS 16- Nekretnine, postrojenja i oprema i drugim relevantnim računovodstvenim standardima i propisima koji su vezani za njeno početno priznavanje, vrednovanje, amortizovanje i objelodanjivanje;
6. naknade za rentu i uređenje građevinskog zemljišta evidentiraju u skladu sa MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 16 pod b) i članom 4. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike;
7. u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju informacije vezane za stalnost poslovanja u skladu sa zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragrafi 25, 26 i 125), kao i ostale informacije relevantne za razumijevanje finansijskih izvještaja u skladu sa zahtjevima MRS 1 i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Preporuke vezane za usklađenost poslovanja

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

1. izvrši usaglašavanje interne regulative sa izmijenjenom zakonskom i podzakonskom regulativom;
2. prilikom raspoređivanja zaposlenih na pojedina radna mjesta vodi računa o odredbama člana 30. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta;
3. u potpunosti primjenjuju članovi 7. i 14. Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske i član 7. Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga;
4. planiranje javnih nabavki vrši u potpunosti u skladu sa članovima 6. i 7 -12. Pravilnika o javnim nabavkama roba, usluga i radova i nabavke roba, usluga i radova vrše u skladu sa članovima 3. i 6. Zakona o javnim nabavkama;
5. pomoći zaposlenima isplaćuju u skladu sa članom 27. Pravilnika o platama, naknadama i ostalim ličnim primanjima radnika i članom 20. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti zdravstva;

6. vrši obračun i uplata doprinosa za lica koja obavljaju volonterski rad u skladu sa članom 4. stav (1) tačka č) i stav (4) i članom 8. stav (2) Zakona o doprinosima;
7. izvrši usaglašavanje kapitala u knjigovodstvenim evidencijama sa evidencijama u registru Okružnog privrednog suda.

Preporučuje se upravnom odboru da obezbijedi da se:

1. pribavi saglasnost osnivača na Program rada i Finansijski plan, shodno članu 19. stav 1. Zakona o sistemu javnih službi;
2. oslobađanja od plaćanja participacije vrši samo za kategorije osiguranih lica u skladu sa odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju i članom 53. Pravilnika o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o zdravstvenom osiguranju,
- Zakon o sistemu javnih službi,
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti,
- Zakon o radu,
- Zakon o javnim preduzećima,
- Zakon o privrednim društvima,
- Zakon o javnim nabavkama,
- Zakon o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske,
- Zakon o doprinosima,
- Zakon o porezu na dohodak,
- Zakon o unutrašnjem platnom prometu,
- Zakon o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj,
- Poseban kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti zdravstva u Republici Srpskoj,
- Pravilnik o osnovima standarda i normativa zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja,
- Pravilnik o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu,
- Pravilnik o principima, uslovima i kriterijumima za zaključivanje ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga u Republici Srpskoj u 2017. godini,
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta,
- Pravilnik o platama, naknadama i ostalim ličnim primanjima radnika,
- Pravilnik o primjeni godišnjih amortizacionih stopa,
- Statut Doma zdravlja,
- Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Javna zdravstvena ustanova Dom zdravlja „Sveti Pantelejmon“ Kotor Varoš (u daljem tekstu Dom zdravlja) je zdravstvena ustanova koja obavlja primarnu zdravstvenu zaštitu po modelu porodične medicine na području opštine Kotor Varoš (u daljem tekstu: Opština). Osnovan je Odlukom Skupštine opštine o osnivanju Doma zdravlja iz 1996. godine.

Obavljanje osnovne djelatnosti, organizacija rada i druga značajna pitanja vezano za rad Doma zdravlja su regulisana Zakonom o sistemu javnih službi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 68/07, 109/12 i 44/16), Zakonom o zdravstvenoj zaštiti Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 106/09 i 44/15) i Zakonom o zdravstvenom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 18/99, 51/01, 70/01, 51/03, 57/03, 17/08, 1/09, 106/09, 39/16 i 110/16).

Prema Zakonu o sistemu javnih službi organi upravljanja Doma zdravlja su Upravni odbor i direktor. Statutom Doma zdravlja definisane su njihove nadležnosti, odgovornosti i djelokrug rada. Direktor zastupa Dom zdravlja, a stručna tijela su Kolegijum i Etički odbor.

Dom zdravlja se finansira iz: sredstava Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (u daljem tekstu: Fond zdravstvenog osiguranja), doznaka iz budžeta Opštine, naplate usluga od korisnika zdravstvene zaštite, pružanjem usluga trećim licima, donacija i drugih izvora finansiranja.

Primarna zdravstvena zaštita stanovništva obezbijeđena je po modelu porodične medicine, radom 7 timova porodične medicine za 12.308 građana u okviru Doma zdravlja i 18.000 građana za hitnu medicinsku pomoć i sedam ambulanti porodične medicine u naseljenim mjestima: Šipragama, Vrbanjcima, Maslovarama, Liplju, Obodniku, Vaganima i Grabovici.

Dana, 12.07.2018. godine Dom zdravlja je podnio zahtjev za sertifikaciju Agenciji za sertifikaciju, akreditaciju i unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite u Banjoj Luci u skladu sa članom 101. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Dom zdravlja je u zakonski propisanom roku dostavio primjedbe na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji. Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske je sa dužnom pažnjom razmotrila iznesene primjedbe i na osnovu dodatno dostavljene dokumentacije iste djelimično prihvatila. Dostavljene primjedbe su takvog karaktera da nemaju uticaja na dato mišljenje.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske prvi put je angažovana na provođenju finansijske revizije Doma zdravlja.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Donesenim internim aktima (Statut, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o radu, Pravilnik o platama, naknadama i ostalim ličnim primanjima radnika, Pravilnik o računovodstvu) su utvrđene djelatnost, nadležnost, unutrašnja organizacija, upravljanje, poslovanje i druga značajna pitanja za rad Doma zdravlja. Postojeći Pravilnik o računovodstvu nije donesen u skladu sa zahtjevima MRS, što nije u skladu sa članom 7. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. Važeći

interni akti nisu u potpunosti usaglašeni sa izmijenjenim zakonskim i podzakonskim propisima.

Nisu doneseni interni akti i računovodstvene politike za: priznavanje i odmjeravanje nematerijalne i investicione imovine, priznavanje prihoda, način obuhvatanja i evidentiranja donacija, procjenu potraživanja, priznavanje i evidentiranje zaliha, upravljanje zalihama lijekova i potrošnog medicinskog materijala, provođenje popisa, naplatu participacije, korišćenje sredstava reprezentacije, korišćenje vozila i potrošnju goriva i mobilnih telefona.

Dom zdravlja nije donio interni akt koji bi definisao način rada područnih ambulanti. Dom zdravlja je izdao objekte ZU Moja apoteka Banja Luka u zakup koji nisu vlasništvo Doma zdravlja, a koje je Odlukom Skupštine opštine o prenosu prava korišćenja iz 2008. godine dobio na korišćenje za rad područnih ambulanti. Članom 3. navedene Odluke je definisano da korisnik prava korišćenja ne može na navedenim objektima prenositi pravo korišćenja i druga prava na treća lica. Dom zdravlja je izdavao u zakup poslovne prostore na osnovu Saglasnosti načelnika Opštine Kotor Varoš za prenos prava korišćenja na treća lica od 23.12.2016. godine.

Na putnim nalogima nije naznačeno vrijeme odlaska i dolaska, te prilikom obračuna dnevnica nije postupano u skladu sa članom 7. Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 73/10). Za službena putovanja u inostranstvo direktor nije donosio rješenja o odobravanju službenog puta u inostranstvu, što nije u skladu sa članom 14. stav (2) navedene uredbe.

Podaci o vremenu polaska i dolaska, pređenoj ukupnoj kilometraži i broju lica u vozilu nisu uneseni u putne naloge, što nije u skladu sa članom 7. Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 52/09 i 74/17).

U revidiranoj godini je započeta procedura za iznajmljivanje prostora koji je u vlasništvu Doma zdravlja bez provedenog postupka javnog oglašavanja odnosno javne licitacije, a koja je završena u 2018. godini. Kao osnov navedeno je pismo namjere od strane ZU Moja apoteka Banja Luka. V.d. predsjednika Upravnog odbora je 09.11.2017. godine donio Odluku o pokretanju procedure i Odluku o izdavanju poslovnog prostora ZU Moja apoteka Banja Luka radi vršenja apotekarskih djelatnosti, uz obavezu dovođenja prostora u namjenu apoteke. V.d. predsjednika Upravnog odbora je 28.02.2018. godine donio odluku o stavljanju van snage navedenih odluka zbog nepotpunog postupka javnog oglašavanja. Istog dana je donio Odluku o pokretanju procedure za iznajmljivanje prostora Doma zdravlja. V.d. direktora je 02.04.2018. godine donio Odluku kojom se ZU Moja apoteka Banja Luka dodjeljuje ugovor o zakupu prostora na kojem je bila ranije hitna pomoć, a zakupnina iznosi 1.040 KM, odnosno 12 KM po m². Ugovor o zakupu je zaključen 05.07.2018. godine na period od 10 godina, a ulaganja u predmetni objekat padaju na teret zakupca.

Organizaciona struktura Doma zdravlja je uređena Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta iz 2012. godine. Navedenim pravilnikom su definisani nazivi radnih mjesta, potrebno zanimanje, stručna sprema, radno iskustvo kao i broj izvršilaca po radnom mjestu, a opisi poslova i ostali uslovi nisu definisani, što nije u skladu sa članom 30. Statuta. Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i Pravilnik o platama, naknadama i ostalim ličnim primanjima radnika Doma zdravlja nisu usklađeni u dijelu koji se odnosi na sistematizaciju radnih mjesta u okviru organizacionih cjelina.

Nakon donošenja Pravilnika o platama, naknadama i ostalim ličnim primanjima radnika i Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta nisu zaključeni novi ugovori o radu sa zaposlenima.

V.d. direktora rukovodi Domom zdravlja bez riješenog pravnog statusa od 31.08.2017. godine. Skupština opštine imenovala je v.d. direktora Rješenjem od 01.10.2015. godine do okončanja postupka javnog konkursa, te ga je razriješila dužnosti 31.05.2017. godine zbog isteka perioda na koji je imenovan. Rješenjem od 31.05.2017. godine ponovo je imenovan v.d. direktora na period od 90 dana, a nakon toga nije imenovan od strane Skupštine opštine. Ugovori o radu na određeno vrijeme za obavljanje poslova v.d. direktora zaključivani su sa v.d. predsjednikom Upravnog odbora (u kojem se poziva na Rješenje Skupštine opštine o imenovanju iz 2015. godine), na period najduže do 6 mjeseci, a počev od 16.10.2015. godine. V.d. direktora je angažovan na period od 16.04.2019. godine. Navedeno nije u skladu sa članom 18. stav (2) Zakona o sistemu javnih službi, kojim je definisano da direktora ustanove imenuje i razrješava osnivač na period od četiri godine i uz prethodno sproveden postupak javne konkurencije. Za radno mjesto direktora revizijom je utvrđena neusaglašenost člana 30. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sa članom 38. Statuta u dijelu zahtijevanog zanimanja. Pravilnikom je predviđeno samo zanimanje doktor, dok je Statutom predviđeno i zvanje diplomiranog ekonomiste, a v.d. direktora je diplomirani ekonomista.

Na radna mjesta: šef računovodstva i fakturista su raspoređeni radnici sa nižom stručnom spremom od one koja je definisana članom 30. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Šef računovodstva, lice sa završenom srednjom stručnom spremom ne posjeduje licencu sertifikovanog računovodstvenog tehničara i ne potpisuje finansijske izvještaje, već potpisuje Agencija za knjigovodstvene usluge.

Za obavljanje poslova iz djelokruga rada Doma zdravlja sistematizovano je 38 radnih mjesta sa 84 izvršioca (61 medicinskih i 23 nemedicinskih radnika). Na dan 31.12.2017. godine u Domu zdravlja je bilo angažovano 79 izvršilaca (57 medicinskih radnika i 22 nemedicinska radnika). Od ukupno 79 zaposlenih radnika 68 je zaposleno na neodređeno, a 11 na određeno vrijeme.

Popis imovine i obaveza u Domu zdravlja nije u potpunosti izvršen u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza (u daljem tekstu: Pravilnik). Popisom nisu ostvareni ciljevi definisani članovima 4. i 5. Pravilnika (popis potraživanja i obaveza), kao ni postupak i procedure popisa definisani članovima 17 - 21. Pravilnika, niti je vršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza. Komisija nije popisala imovinu koja nije u vlasništvu Doma zdravlja - objekte date na korištenje od strane Opštine, kao ni zalihe, što nije u skladu sa članom 4. stav 2 Pravilnika. Izvještaj o popisu nije pripremljen u skladu sa članom 20. Pravilnika, niti je nadležni organ razmotrio izvještaj, što nije u skladu sa članom 21. Pravilnika.

Finansijski izvještaji Doma zdravlja podliježu obaveznoj godišnjoj reviziji, a ista nije vršena ni u revidiranoj, niti u prethodnim godinama. Nadzor u okviru Doma zdravlja je definisan članom 79. Statuta kao unutrašnji nadzor, stručni nadzor, nadzor nad zakonitošću rada i akata i inspekcijски nadzor. Provođenje unutrašnjeg nadzora definisano je članom 80. Statuta i donesen je Pravilnik o unutrašnjem nadzoru kojim je predviđeno da se unutrašnji nadzor vrši: neposredno od strane zaposlenih, Upravnog odbora i Komisije za unutrašnji nadzor. Komisija za unutrašnji nadzor nije imenovana, što nije u skladu sa članom 80. Statuta i članovima 11. i 14. Pravilnika o unutrašnjem nadzoru.

Na osnovu naprijed navedenog proizilazi da sistem internih kontrola u Domu zdravlja nije u potpunosti uspostavljen na način koji bi obezbijedio istinito i objektivno finansijsko izvještavanje i potpunu usklađenost aktivnosti i transakcija Doma zdravlja sa zakonima i drugim propisima.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **izvrši usaglašavanje interne regulative sa izmijenjenom zakonskom i podzakonskom regulativom;**
- **donesu računovodstvene politike u skladu sa zahtjevima MRS, kako je to propisano članom 7. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;**
- **prilikom raspoređivanja zaposlenih na pojedina radna mjesta vodi računa o odredbama člana 30. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta;**
- **u potpunosti primjenjuju članovi 7. i 14. Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske i član 7. Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga;**
- **popis imovine i obaveza vrši u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza.**

4. Nabavke

Plan javnih nabavki za 2017. godinu je donesen 01.06.2017. godine, što nije u skladu sa članom 6. Pravilnika o javnim nabavkama roba, usluga i radova kojim je definisano da plan nabavke donosi Upravni odbor Doma zdravlja do kraja tekuće godine za narednu godinu. Planom je prikazan predmet nabavke sa planiranim iznosima i vrstom postupaka koji će se provoditi, okvirno vrijeme pokretanja postupaka (kvartalno), te izvori finansiranja. Dom zdravlja je izvršio dvije izmjene i dopune Plana javnih nabavki (25.10.2017. godine i 28.02.2018. godine). Planirana vrijednost nabavki za 2017. godinu (sa izmjenama i dopunama) iznosi 788.000 KM bez PDV-a, od čega je za nabavku: roba planirano 452.000 KM, usluga 330.000 KM i radova 6.000 KM. Planom je definisano provođenje jednog pregovaračkog, 5 konkurentskih postupaka i 80 direktnih sporazuma.

Vrijednost realizovanih nabavki iznosi 137.962 KM bez PDV-a (ili 17% u odnosu na planiranu vrijednost), a provedena su 2 postupka putem konkurentskog zahtjeva u vrijednosti od 79.221 KM i 19 putem direktnog sporazuma u vrijednosti od 58.741 KM. Prilikom planiranja nabavki nije postupano u skladu sa članovima 7 -12 Pravilnika o javnim nabavkama roba, usluga i radova, u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje stvarnih potreba za svaku pojedinačnu nabavku.

Uzorkom su obuhvaćene nabavke u ukupnoj vrijednosti od 116.246 KM (ili 84% ugovoreni nabavki) i to: 2 konkurentska zahtjeva i 7 direktnih sporazuma. Kod uzorkom obuhvaćenih nabavki nisu uočene materijalno značajne neusklađenosti sa procedurama definisanim Zakonom o javnim nabavkama („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj: 39/14).

Nabavke su vršene bez provođenja procedura javnih nabavki u najmanjem iznosu od 144.259 KM i to za: lijekove i sanitetski materijal (114.618 KM), održavanje aplikativnog softvera za timove porodične medicine (4.080 KM), usluge tekućeg održavanja vozila (8.006 KM), laboratorijske usluge (14.533 KM) i usluge osiguranja radnika (3.022 KM), a nabavka usluga obavljanja platnog prometa sa poslovnim bankama u revidiranoj godini nije provedena. Navedeno nije u skladu sa članom 3. Zakona o javnim nabavkama kojim je definisano da je ugovorni organ dužan da postupa transparentno, da se u postupku javne nabavke prema kandidatima/ponuđačima ponaša jednako i nediskriminirajuće, na način da obezbijedi pravednu i aktivnu konkurenciju i članom 6. Zakona o javnim nabavkama kojim je definisano da je ugovorni organ dužan da dodjeljuje ugovore o javnoj nabavci robe, usluga i radova primjenjujući postupke definisane Zakonom o javnim nabavkama i podzakonskim aktima.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **planiranje javnih nabavki vrši u potpunosti u skladu sa članovima 6. i 7 - 12 Pravilnika o javnim nabavkama roba, usluga i radova;**
- **nabavke roba, usluga i radova vrše u skladu sa članovima 3. i 6. Zakona o javnim nabavkama.**

5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana

Upravni odbor je 01.06.2017. godine donio Finansijski plan Doma zdravlja za 2017. godinu, shodno članu 49. Statuta, ali nije donio Program rada za 2017. godinu, što nije u skladu sa članovima 49. i 76. Statuta. Skupština Opštine nije razmatrala niti dala saglasnost na Finansijski plan, što nije u skladu sa članom 19. stav 1. Zakona o sistemu javnih službi.

Finansijskim planom su planirani prihodi u iznosu od 2.200.000 KM, a odnose se na prihode od: Fonda zdravstvenog osiguranja po osnovu finansiranja primarne zdravstvene zaštite (1.500.000 KM), konsultativno – specijalističke zdravstvene zaštite iz oblasti pedijatrije i ginekologije (164.000 KM), prevoza na dijalizu (29.000 KM), vršenja usluga pravnim licima (130.000 KM), participacije i vršenja usluga neosiguranim licima (118.000 KM), dotacija Opštine (200.000 KM), zakupa objekata (19.000 KM), refundacija bolovanja (31.000 KM) i ostalih usluga (29.000 KM).

Rashodi su planirani u iznosu od 2.206.559 KM, a odnose se na troškove: medicinskog materijala (164.440 KM), nemedicinskog materijala (5.510 KM), bruto zarada i ostalih naknada (1.556.970 KM), prevoza zaposlenih (15.000 KM), održavanja osnovnih sredstava (35.000 KM), amortizacije (140.000 KM), kamata (14.148 KM), zdravstvenih usluga (25.000 KM), energije, goriva, grijanja (80.000 KM) i ostale troškove (334.931 KM). Finansijskim planom za 2017. godinu planirana je dobit u iznosu od 13.441 KM.

Preporučuje se upravnom odboru da obezbijedi da se pribavlja saglasnost osnivača na Program rada i Finansijski plan, shodno članu 19. stav 1. Zakona o sistemu javnih službi.

Izveštaj o radu Doma zdravlja za 2017. godinu usvojen je od strane Upravnog odbora, a Skupština opštine je 18.06.2018. godine razmatrala izvještaj o radu Doma zdravlja za 2017. godinu i Zaključkom usvojila pomenuti izvještaj.

6. Finansijski izvještaji

Finansijski izvještaji Doma zdravlja prikazani su u formatu koji je propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 63/16).

6.1. Bilans uspjeha

6.1.1. Prihodi

Ukupni prihodi su iskazani u iznosu od 2.141.617 KM, a čine ih poslovni prihodi i ostali prihodi.

Poslovni prihodi su iskazani u iznosu od 2.107.007 KM, a odnose se na prihode od prodaje učinaka na domaćem tržištu i ostale poslovne prihode.

Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu su potcijenjeni za iznos od 1.396.616 KM, a precijenjeni ostali poslovni prihodi u iznosu od 1.373.418 KM i ostali prihodi u iznosu od 21.040 KM zbog pogrešne klasifikacije, što nije u skladu sa članovima 49, 53. i 55. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu su iskazani u iznosu od 468.334 KM. Odnose se na prihode po osnovu: prevoza pacijenata na dijalizu (29.846 KM), Ugovora o pružanju usluga konsultativno-specijalističke zdravstvene zaštite iz oblasti pedijatrije i ginekologije (166.947 KM), participacije i izvršenih usluga neosiguranim licima (189.416 KM), usluga laboratorije (19.634 KM), usluga hitne službe (36.592 KM), ostalih medicinskih usluga (14.376 KM) i ostalih usluga (11.523 KM).

Ostali poslovni prihodi su iskazani u iznosu od 1.638.673 KM. Odnose se na prihode po osnovu Ugovora o pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite za 2017. godinu (1.375.576 KM), prihode od naknada za refundacije bolovanja (29.979 KM), zakupnine objekata (38.640 KM), prihode iz budžeta Opštine (183.333 KM) i ostale prihode iz namjenskih izvora finansiranja po osnovu sufinansiranja pripravnika (11.145 KM).

Prihodi po osnovu Ugovora o pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite za 2017. godinu u iznosu od 1.375.576 KM su pogrešno klasifikovani na poziciji ostalih poslovnih prihoda umjesto na poziciji prihoda od prodaje učinaka na domaćem tržištu.

Zbog neiskazanih potraživanja po osnovu refundacije bolovanja od Fonda za dječiju zaštitu Republike Srpske manje su iskazani ostali poslovni prihodi za 2.158 KM, detaljnije obrazloženo pod tačkom 6.2.1.2. izvještaja.

Najveći dio prihoda Dom zdravlja ostvaruje od Fonda zdravstvenog osiguranja na osnovu zaključenih Ugovora o pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite i Ugovora o pružanju usluga konsultativno - specijalističke zdravstvene zaštite iz oblasti pedijatrije i ginekologije shodno Pravilniku o principima, uslovima i kriterijima za zaključivanje ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga u Republici Srpskoj u 2017. godini („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 1/17).

Na osnovu navedenog ugovora Dom zdravlja ispostavlja mjesečne fakture u visini jedne dvanaestine ugovora, koja za 2017. godinu iznosi 117.543 KM, što na godišnjem nivou za 2017. godinu iznosi 1.417.804 KM. Po isteku 2017. godine Fond zdravstvenog osiguranja dostavio je Domu zdravlja konačni obračun koji je umanjen za 42.228 KM, za negativne efekte finansiranja, a koji se odnose na iznos prekoračenja u potrošnji lijekova (36.401 KM), usluga iz oblasti ginekologije (1.078 KM) i usluga iz oblasti pedijatrije (4.750 KM).

Oslobađanje od participacije vršeno je za zaposlene u Domu zdravlja koji ne pripadaju kategorijama lica oslobođenih od participacije prema odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju i članu 53. Pravilnika o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 102/11, 117/11, 128/11, 101/12, 28/16, 83/16, 109/17 i 115/17).

Prihodi od zakupnine objekata (38.640 KM) odnose se na prihode od: zakupa od ZU „Moja apoteka“ Banja Luka (4.860 KM), od ZU „Dr Ivančević“ radi obavljanja usluga oftalmologije (1.440 KM), od ZU „Fono Medik“ radi obavljanja usluga otorinolaringologije (75 KM) i prihode od zakupa radi obavljanja usluga ostalih specijalista (interniste, kardiologa) za koje nisu zaključeni ugovori o zakupu u 2017. godini (32.265 KM). Ugovor o zakupu sa ZU Euromedik radi obavljanja usluga interne medicine zaključen je 2017. godine bez naknade za izdavanje poslovnog prostora.

Prihode od zakupa od ZU Moja apoteka Banja Luka odnose se na prihode po osnovu izdatog dijela objekata zakupcu po područnim ambulantom koje nisu u vlasništvu Doma zdravlja u Vrbanjcima, Maslovarama, Obodniku, Vaganima, Grabovici i Liplju i ambulante u Šipragama koja je u vlasništvu Doma zdravlja.

Dom zdravlja i ZU Moja apoteka Banja Luka zaključili su 13.6.2017. godine Ugovor o zakupu poslovnog prostora kojim se daje u zakup poslovni prostor u ukupnoj površini od 69 m² u sastavu područnih ambulanti za obavljanje djelatnosti apoteke - apotekarske

stanice. Članom 2. Ugovora o zakupu definisana je mjesečna naknada u visini od 345 KM (5 KM po m² bez PDV-a). Rok važnosti ugovora je 31.12.2019. godine.

Ostali prihodi su iskazani u iznosu od 34.610 KM, a odnose se na dobitke po osnovu prodaje opreme (13.570 KM) i ostale prihode po osnovu usluga sanitarnog pregleda i izdavanje ljekarskih uvjerenja (21.040 KM).

Prihodi po osnovu usluga sanitarnog pregleda i izdavanja ljekarskih uvjerenja u iznosu od 21.040 KM su pogrešno klasifikovani na poziciji ostalih prihoda, umjesto na poziciji prihoda od prodaje učinaka.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **evidentiranje prihoda od prodaje učinaka, ostalih poslovnih prihoda i ostalih prihoda vrši u skladu sa članovima 49, 53. i 55. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike;**
- **oslobađanje od plaćanja participacije vrši za kategorije osiguranih lica u skladu sa odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju i članu 53. Pravilnika o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu.**

6.1.2. Rashodi

Ukupni rashodi iskazani su u iznosu od 2.130.336 KM i čine ih: poslovni rashodi i finansijski rashodi.

Po nalazu revizije, ukupni rashodi potcijenjeni su za 125.598 KM jer su više iskazani poslovni rashodi za 7.322 KM i manje iskazani ostali rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja za 132.920 KM.

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu od 2.116.303 KM, a odnose se na troškove: materijala, zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda, proizvodnih usluga, amortizacije, nematerijalne troškove, troškove poreza i doprinosa .

Revizijom utvrđeni, poslovni rashodi su precijenjeni za 7.322 KM jer su precijenjeni: troškovi materijala za 1.412 KM, proizvodnih usluga za 12.296 KM i poreza za 160 KM, a potcijenjeni troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda za 948 KM, nematerijalni troškovi za 5.000 KM i troškovi doprinosa za 598 KM.

Troškovi materijala su iskazani u iznosu od 221.522 KM, a odnose se troškove režijskog materijala i troškove goriva i energije.

Troškovi režijskog materijala su iskazani u iznosu od 154.577 KM, a odnose se na troškove: lijekova i sanitetskog materijala (139.058 KM), kancelarijskog materijala (8.853 KM) i ostalog materijala (6.666 KM).

Troškovi lijekova i sanitetskog materijala odnose se na troškove po osnovu nabavki koje je provodio Fond zdravstvenog osiguranja (24.440 KM), kao i na lijekove i sanitetski materijal koji su nabavljani bez prethodno provedenih postupaka javnih nabavki u ukupnom iznosu od 114.618 KM od dobavljača: Dental Banja Luka (14.898 KM), ZU Moja apoteka Banja Luka (13.979 KM) Spektrolab Banja Luka (14.348 KM), Bromabel Banja Luka (20.278 KM) i drugih.

Troškovi goriva i energije su iskazani u iznosu od 66.945 KM, a odnose se na troškove: naftnih derivata i goriva (24.624 KM), uglja i ogrevnog drveta (22.796 KM) i električne energije (19.524 KM).

Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda su iskazani u iznosu od 1.556.076 KM. Odnose se na troškove bruto zarada i bruto naknada zarada i ostale lične rashode.

Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada su iskazani u iznosu od 1.493.907 KM i odnose se na troškove bruto zarada (1.492.467 KM) i troškove bruto naknada članovima upravnog odbora (1.440 KM). Za isplaćene neto plate zaposlenim radnicima su uplaćivani porezi i doprinosi, što je u skladu sa članom 10. stav 1. pod a) Zakona o doprinosima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 116/12 i 103/15) i članom 43. stav 2. pod a) Zakona o porezu na dohodak („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 60/15 i 5/16).

U toku revidirane godine u Domu zdravlja su bila angažovana 3 lica, na period od po 3 mjeseca, bez zaključenih ugovora o volontiranju. Nisu plaćani doprinosi za zdravstveno osiguranje, što nije u skladu sa članom 4. stav (1) tačka č) i stav (4) i članom 8. stav (2) Zakona o doprinosima.

Ostali lični rashodi su iskazani u iznosu od 62.169 KM, a odnose se na: pomoći zaposlenim, troškove dnevnica na službenom putu, troškove prevoza zaposlenih i troškove bruto ostalih ličnih rashoda zaposlenih.

Pomoći zaposlenim su iskazani u iznosu od 34.741 KM, a odnose se na: jednokratne pomoći zaposlenima (30.550 KM) i pomoći u slučaju smrti (3.921 KM). Jednokratne pomoći zaposlenima odobravane su na osnovu odluka v.d. direktora na zahtjev Sindikalne organizacije. Ovakav vid pomoći zaposlenima nije u skladu sa članom 27. Pravilnika o platama, naknadama i ostalim ličnim primanjima radnika i članom 20. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti zdravstva.

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 79.292 KM i odnose se na troškove: transportnih usluga, usluga tekućeg održavanja stalne imovine, zakupa, razvoja i ostalih usluga.

Troškovi transportnih usluga su iskazani u iznosu od 12.719 KM, a najvećim dijelom se odnose na troškove fiksnih (8.850 KM) i mobilnih telefona (2.634 KM).

Troškovi usluga održavanja su iskazani u iznosu od 34.547 KM, a odnose se na troškove za usluge održavanja stalnih sredstava i tekućih sredstava.

Troškovi za usluge održavanja stalnih sredstava su iskazani u iznosu od 19.309 KM, a odnose se najvećim dijelom na troškove za: održavanje aplikativnog softvera za timove porodične medicine (4.080 KM), opreme (1.456 KM) i usluge remonta centralnog grijanja (6.763 KM).

Troškovi za usluge tekućeg održavanja su iskazani u iznosu od 15.238 KM, a odnose se najvećim dijelom na troškove: usluga održavanja vozila (8.006 KM) i usluga farbarsko-molerskih radova poslovne zgrade (5.980 KM).

Revizijom je utvrđeno da je Dom zdravlja u okviru troškova režijskog materijala evidentirao usluge i radove u iznosu od 13.708 KM koji su povezani sa investicionim održavanjem i opremanjem objekata, a koje je trebao priznati u nabavnu vrijednost imovine shodno zahtjevima MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 12 i 13.

Troškovi zakupa (1.482 KM) se odnose na troškove zakupa po ugovoru sa ZU Dom zdravlja Čelinac radi obavljanja usluga fizijatra.

Troškovi razvoja su iskazani u iznosu od 5.345 KM. Najvećim dijelom se odnose na troškove izrade idejnog projekta vanjskog uređenja objekta (3.978 KM) i izradu projektne dokumentacije (1.287 KM).

Troškovi ostalih usluga su iskazani u iznosu od 25.198 KM, a odnose se na troškove: komunalnih usluga (9.984 KM), usluga rušenja objekta i sječe drveća (9.325 KM) i ostalih proizvodnih usluga (5.889 KM).

Troškovi ostalih proizvodnih usluga se u najvećem dijelu odnose na troškove zdravstvenih usluga (3.815 KM) i naknade po osnovu ugovora o djelu (800 KM). Rashodi

usluga ljekara specijaliste radiologa u iznosu od 2.670 KM su evidentirani bez adekvatne knjigovodstvene isprave, što nije u skladu sa članovima 8. i 9. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 94/15).

Troškovi amortizacije su iskazani u iznosu od 190.908 KM i odnose se na obračunatu amortizaciju opreme (137.512 KM) i građevinskih objekata (53.396 KM). Dom zdravlja prilikom obračuna amortizacije nije primjenjivao stope definisane Pravilnikom o primjeni godišnjih amortizacionih stopa („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 47/16).

Nematerijalni troškovi su iskazani u iznosu od 62.154 KM, a odnose se na troškove: neproizvodnih usluga, reprezentacije, osiguranja vozila i kolektivnog osiguranja, platnog prometa, poreza, doprinosa i ostale troškove.

Troškove neproizvodnih usluga su iskazani u iznosu od 37.953 KM, a odnose se najvećim dijelom na troškove: računovodstvenih i pravnih usluga (6.000 KM) i laboratorijskih usluga (30.368 KM).

Troškovi doprinosa su iskazani u iznosu od 2.668 KM. Precijenjeni su za doprinose na naknade članovima upravnog odbora (788 KM), a potcijenjeni za iznos od 1.386 KM po osnovu neobračunatih doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje na naknade po osnovu ugovora o djelu, što nije u skladu sa članom 4. stav (6) Zakona o doprinosima.

Ostali nematerijalni troškovi su iskazani u iznosu od 6.464 KM, a odnose se na troškove administrativnih i sudskih taksa (3.763 KM), troškove oglasa i pretplate na časopise (1.201 KM) i ostale nematerijalne troškove (1.500 KM). Zbog pogrešne klasifikacije, nematerijalni troškovi su potcijenjeni za 5.000 KM po osnovu naknade za ugovor o djelu, a precijenjena nematerijalna sredstva za isti iznos.

Finansijski rashodi su iskazani u iznosu od 14.033 KM i u cjelosti se odnose na rashode kamata po osnovu povrata dijela zajma od Fonda zdravstvenog osiguranja.

Dom zdravlja nije iskazao ostale rashode po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja u najmanjem iznosu od 132.920 KM (obrazloženo pod tačkom 6.2.1.2. izvještaja)

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **pomoći zaposlenima isplaćuju u skladu sa članom 27. Pravilnika o platama i naknadama i ostalim ličnim primanjima radnika i članom 20. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti zdravstva;**
- **vrši obračun i uplata doprinosa za lica koja obavljaju volonterski rad i na naknade po osnovu ugovora o djelu u skladu sa članom 4. stav (1) tačka č) i stavovima (4) i (6) i članom 8. stav (2) Zakona o doprinosima;**
- **prilikom obračuna amortizacije primjenjuje Pravilnik o primjeni godišnjih amortizacionih stopa.**

6.1.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha iskazani su ukupni prihodi u iznosu od 2.141.617 KM, ukupni rashodi u iznosu od 2.130.336 KM i dobitak tekućeg perioda u iznosu od 11.281 KM. Dobitak prije oporezivanja je iskazan više za 11.281 KM, a gubitak tekućeg perioda je potcijenjen najmanje za 112.159 KM, što je detaljnije obrazloženo pod tačkama 6.1. i 6.2.2.1. izvještaja.

6.2. Bilans stanja

U Izvještaju o finansijskom položaju Doma zdravlja na dan 31.12.2017. godine iskazana je uravnotežena vrijednost aktive i pasive u iznosu od 3.100.387 KM.

Revizijom utvrđena ukupna aktiva i pasiva potcijenjene su u najmanjem iznosu od 40.300 KM, što je obrazloženo pod tačkama 6.2.1. i 6.2.2. izvještaja.

6.2.1. Aktiva

Ukupna aktiva iskazana je u iznosu od 6.678.681 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti od 3.578.294 KM i neto vrijednosti od 3.100.387 KM. Neto vrijednost aktive odnosi se na stalna sredstva i tekuća sredstva.

Revizijom utvrđena ukupna aktiva je potcijenjena najmanje za 40.300 KM (po osnovu manje iskazanih stalnih sredstava za 171.062 KM i više iskazanih tekućih sredstava za 130.762 KM), što je obrazloženo pod tačkama 6.2.1.1. i 6.2.1.2. izvještaja.

6.2.1.1. Stalna sredstva

Stalna sredstva Doma zdravlja iskazana su u iznosu od 5.990.636 KM bruto vrijednosti, 3.758.294 KM ispravke vrijednosti i 2.412.342 KM neto vrijednosti. Neto vrijednost stalnih sredstava čine: nematerijalna sredstva i nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine.

Revizijom utvrđena, stalna sredstva su potcijenjena za 171.062 KM (po osnovu precijenjene nematerijalne imovine za 39.393 KM i potcijenjenih nekretnina, postrojenja, opreme i investicionih nekretnina za 210.455 KM).

Nematerijalna sredstva su iskazana u iznosu od 39.393 KM. Odnose se na plaćene naknade za rentu i uređenje građevinskog zemljišta (34.393 KM) i troškove po ugovoru o djelu (5.000 KM). Nematerijalna sredstva su precijenjena za 39.393 KM, a građevinski objekti u pripremi su potcijenjeni za 34.393 KM i nematerijalni troškovi za 5.000 KM (što je obrazloženo pod tačkom 6.1.2. izvještaja).

Naknade za rentu i uređenje građevinskog zemljišta nisu pravilno iskazane u skladu sa odredbama MRS-16, paragraf 16. pod b) i sa članom 4. stav 12. Pravilnika o o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Dom zdravlja nije evidentirao nematerijalnu imovinu - sistemski i aplikativni softver za praćenje rada timova porodične medicine u Republici Srpskoj, koji je isporučen i instaliran od strane firme Računari d.o.o. Banja Luka u 2011. godini, što nije u skladu sa članom 3. tačka 1) Pravilnika o o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. U toku revizije je od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite za navedeni softver obezbijedena dokumentacija, po Ugovoru o isporuci i instalaciji sistemskog softvera u ukupnoj bruto vrijednosti od 53.537 KM (troškovi uvođenja softvera 46.737 KM i troškovi za održavanje informacionog sistema 6.800 KM po ugovoru). Nabavna i ispravka vrijednosti nematerijalnih sredstava je potcijenjena.

Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine na dan 31.12.2017. godine su iskazane u iznosu od 5.951.243 KM bruto vrijednosti, 3.578.294 KM ispravke vrijednosti i 2.372.949 KM neto vrijednosti. Čine ih: zemljište, građevinski objekti, postrojenja i oprema i investicione nekretnine u pripremi.

Revizijom utvrđene, nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine su potcijenjene za 210.455 KM (po osnovu manje iskazanih građevinskih objekata za 315.898 KM i opreme za 965 KM i više iskazanih investicionih nekretnina u pripremi za 72.015 KM).

Zemljište je iskazano u vrijednosti od 642.885 KM i u odnosu na prethodnu godinu nije bilo promjena.

Građevinski objekti su iskazani u iznosu od bruto vrijednosti 2.955.836 KM, ispravke vrijednosti 1.906.091 KM i neto vrijednosti 1.049.745 KM. Odnose se na vrijednost objekata Doma zdravlja i objekta ambulante porodične medicine u Šipragama.

Računovodstvenim politikama nije definisan način priznavanja, revalorizacija, obračun amortizacije za nekretnine, postrojenja i opremu, kao i evidentiranje donacija.

Revizijom utvrđena vrijednost građevinskih objekata je potcijenjena za 315.898 KM jer nisu evidentirana državna davanja - donacije od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite u iznosu od 303.155 KM i za vrijednost usluga i radova koji su povezani sa investicionim održavanjem i opremanjem objekata po MRS 16 - Nekretnine, postrojenja, oprema, paragrafi 12 i 13, u iznosu od 12.743 KM, koji su pogrešno evidentirani na troškovima za usluge održavanja stalnih sredstava (što je obrazloženo pod tačkom 6.1.2. izvještaja).

U toku revidirane godine završena je sanacija Doma zdravlja u okviru projekta „Jačanje zdravstvenog sektora - dodatno finansiranje (HSEP-AF). Nije stavljen objekat u upotrebu do kraja 2017. godine, iako je donesena Odluka Vlade Republike Srpske od 23.11.2017. godine („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 108/17) o prenosu osnovnih sredstava kojom se prenosi vrijednost izvedenih radova na adaptaciji dijela objekta Doma zdravlja sa Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite na Dom zdravlja, kao vlasnika, a u ukupnom iznosu od 303.155 KM bez PDV-a, bez naknade. Zbog navedenog vrijednost građevinskih objekata je potcijenjena za 303.155 KM, a za isti iznos su potcijenjeni razgraničeni prihodi i primljene donacije koji predstavljaju državno davanje prema MRS 20 - Računovodstveno obuhvatanje državnih davanja i objelodanjivanje državne pomoći (što je obrazloženo pod tačkom 6.2.2.2. izvještaja).

Uporedo sa sanacijom dijela starog objekta u toku 2017. godine započela je izgradnja novog bloka Doma zdravlja u kojem će se nalaziti hitna pomoć i ambulante porodične medicine. Ugovor o rekonstrukciji urgentnog centra (u daljem tekstu: Ugovor) zaključen je 10.01.2017. godine između Fondacije „Heydar Alyev“ iz Azerbejdžana (u daljem tekstu: Fondacija), predstavništva Republike Azerbejdžan u Bosni i Hercegovini, Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite, Opštine i izvođača „Dekol“ Trn. Članom 2. Ugovora definisana je cijena radova u iznosu od 436.000 EUR (u koji je uključen PDV), odnosno 850.155 KM, a članom 4. Ugovora krajnji rok za izvođenje radova i puštanje centra u rad 15.10.2017. godine. Članom 10. ugovora definisano je da će po završetku svih radova, izvođač pripremiti svu računovodstvenu evidenciju, građevinsku dokumentaciju i tehničku kontrolu, predaju i konačni obračun i napraviti izvještaj o primopredaji, što nije učinjeno do završetka revizije. Hitna pomoć je počela sa radom 10.09.2018. godine u novom objektu. Za navedenu poslovnu promjenu nisu data potrebna obrazloženja u Napomenama prema zahtjevima standarda MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja.

Oprema je iskazana u iznosu od 2.246.114 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 1.672.203 KM i neto vrijednosti 573.911 KM.

Dom zdravlja, Fondacija i „Bawariamed“ doo Banja Luka zaključili su Ugovor o donaciji 9.11.2017. godine, kojim je donirana medicinska oprema koja će se koristiti u Hitnoj službi u vrijednosti od 121.204 KM, koju donator plaća dobavljaču. Ova oprema nije evidentirana u 2017. godini. jer je po izjavi odgovornih najveći dio opreme isporučen u toku 2018. godine. Ugovorom o donaciji od 3.7.2018. godine Fondacija je Domu zdravlja donirala sanitetsko vozilo za hitnu pomoć opremljeno medicinskom opremom u vrijednosti od 98.000 EUR.

Najveći dio opreme koji je u upotrebi je amortizovan, a procjena nije vršena od 2007. godine. Nije vršena procjena rezidualne vrijednosti, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 51.

Građevinski objekti u pripremi iskazani su u iznosu od 106.408 KM, a odnose se na uplatu Doma zdravlja na osnovu Sporazuma sklopljenog između Doma zdravlja i Opštine o međusobnim obavezama i odgovornostima u procesu sanacije objekta Doma zdravlja, gdje su saglasni da Dom zdravlja izvrši uplatu od 30% ugovorene cijene. Građevinski

objekti u pripremi su precijenjeni za 106.408 KM jer je objekat u revidiranoj godini trebao biti stavljen u upotrebu po navedenoj odluci Vlade Republike Srpske.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **izvrši evidentiranje sistemskog i aplikativnog softvera za timove porodične medicine, shodno članu 3 tačka 1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike;**
- **naknade za rentu i uređenje građevinskog zemljišta evidentiraju u skladu sa MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 16 pod b) i članom 4. stav (12) Pravilnika o o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike;**
- **stalna sredstva priznaju i vrednuju u skladu sa zahtjevima MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema i drugim relevantnim računovodstvenim standardima i propisima koji su vezani za njeno početno priznavanje, vrednovanje, amortizovanje i objelodanjivanje.**

6.2.1.2. Tekuća sredstva

Tekuća sredstva su iskazana u iznosu od 688.045 KM i čine ih: dati avansi, kratkoročna potraživanja i gotovina.

Za zalihe medicinskog materijala i lijekova uspostavljena je evidencija o količini, bez finansijskih pokazatelja. Nisu evidentirane ni ostale zalihe (uglja, kancelarijskog i ostalog materijala), što nije u skladu sa članom 8. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se evidentiranje zaliha vrši u skladu sa članom 8. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Kratkoročna potraživanja su iskazana u iznosu od 201.562 KM, a čine ih potraživanja od kupaca u zemlji i druga kratkoročna potraživanja.

Potraživanja od kupaca u zemlji su iskazana u iznosu od 136.615 KM, a odnose se najvećim dijelom na potraživanja od: Fonda zdravstvenog osiguranja (132.920 KM), Porodične ambulante Dr Tešić (801 KM), Javne ustanove Dječiji vrtić (1.000 KM), Opštine (746 KM) i ZU Moja apoteka (405 KM).

Potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja su iskazana u iznosu od 132.920 KM a odnose se na potraživanja iz ranijeg perioda (iz 2006. godine i ranije). Dom zdravlja nema usvojene računovodstvene politike o priznavanju/odmjeravanju, evidentiranju i objelodanjivanju potraživanja.

Dom zdravlja nije vršio procjenu naplativosti potraživanja na kraju izvještajnog perioda i ispravku vrijednosti nenaplativih potraživanja prema zahtjevima MRS 39 - Finansijski instrumenti: priznavanje i odmjeravanje, (paragrafi 58 i 63).

Revizijom utvrđena kratkoročna potraživanja su precijenjena za 132.920 KM po osnovu više iskazanih potraživanja iz ranijeg perioda koja nisu naplativa. Dom zdravlja nije vršio procjenu naplativosti potraživanja iz ranijih godina i s tim u vezi odgovarajuću ispravku vrijednosti koja uvećava ostale rashode po osnovu ispravke vrijednosti za 132.920 KM.

Druga kratkoročna potraživanja su iskazana u iznosu od 64.947 KM, a odnose se na potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja i potraživanja od radnika.

Druga kratkoročna potraživanja su precijenjena za 64.947 KM, a potraživanja od kupaca su potcijenjena za iznos potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja po osnovu Ugovora o pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite u 2017. godini, zbog pogrešne klasifikacije,.

Potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja su iskazana u iznosu od 63.747 KM, a odnose se na potraživanja po obračunu sredstava sa Fondom zdravstvenog osiguranja na dan 31.12.2017. godine. Potraživanja Doma zdravlja od Fonda zdravstvenog osiguranja su usaglašena IOS-om na dan 31.12.2017. godine i potvrđena nezavisnom konfirmacijom na zahtjev revizije.

Fakturisana vrijednost izvršenih usluga koje Dom zdravlja pruža u okviru primarnog nivoa zdravstvene zaštite predstavlja izvedenu vrijednost koja proističe iz odredbi Ugovora o pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite u 2017. godini i „usaglašavanja“ koja su rezultat obračuna Fonda zdravstvenog osiguranja. Iskazana potraživanja nisu rezultat izvršenih usluga Doma zdravlja, što može dovesti u pitanje kvalitativne karakteristike finansijskog izvještaj i uporedivost podataka, što je obrazloženo pod tačkom 6.1.1. izvještaja.

Dom zdravlja nije iskazao potraživanja od Fonda za dječiju zaštitu po osnovu refundacije bolovanja u iznosu od 2.158 KM. Za isti iznos potcijenjena su potraživanja i prihodi.

Potraživanja od radnika u iznosu od 1.200 KM odnose se na potraživanja za pozajmice date radnicima za liječenja po odluci v.d. direktora, što nije u skladu sa članom 27. Pravilnika o platama, naknadama i ostalim ličnim primanjima radnika i članom 20. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti zdravstva.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se definišu računovodstvene politike o priznavanju/odmjeravanju, evidentiranju i objelodanivanju potraživanja.

Gotovina je iskazana u iznosu od 486.332 KM. Odnosi se na novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka. Stanje novčanih sredstava potvrđeno je izvodima banaka i nezavisnim konfirmacijama.

6.2.2. Pasiva

Pasiva je iskazana u iznosu od 3.100.387 KM, a čine je kapital i obaveze.

Revizijom utvrđena, ukupna pasiva je potcijenjena najmanje za 40.300 KM (po osnovu manje iskazanih: dugoročno razgraničenih prihoda i primljenih donacija za 303.155 KM i kratkoročnih obaveza za 2.985 KM i po osnovu više iskazanog kapitala za 265.840 KM, što je obrazloženo pod tačkama 6.2.2.1. i 6.2.1.2. izvještaja.

6.2.2.1. Kapital

Kapital je iskazan u iznosu od 2.651.550 KM i čini ga: osnovni kapital 3.404.267 KM, rezerve 46.703 KM, neraspoređeni dobitak 88.571 KM i gubitak do visine kapitala 887.991 KM.

Revizijom je utvrđeno da je kapital precijenjen u najmanjem iznosu od 265.840 KM, zbog precijenjenog dobitka za 210.210 KM i potcijenjenog gubitka ranijih godina za 55.630 KM (što je obrazloženo u daljem tekstu).

Osnovni kapital je iskazan u iznosu od 3.404.267 KM. Odnosi se na državni kapital koji nije usaglašen sa iznosom upisanim u sudskom registru. U Rješenju o registraciji Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci upisani osnovni kapital iznosi 3.326.205 KM. Navedeno nije u skladu sa članom 46. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 67/13 i 15/16).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se izvrši usaglašavanje kapitala u knjigovodstvenim evidencijama sa evidencijama u registru Okružnog privrednog suda.

Rezerve su iskazane u iznosu od 46.703 KM i odnose se na statutarne rezerve. Zbog pogrešne klasifikacije, revalorizacione rezerve su potcijenjene za 46.703 KM, a statutarne rezerve precijenjene za isti iznos, što nije u skladu sa članovima 24. i 25. stav

(1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Revalorizacione rezerve su nastale evidentiranjem izvršene procjene vrijednosti nefinansijske imovine u stalnim sredstvima u ranijem periodu (2007. godine). Rezerve nisu ukidane tokom upotrebe imovine po osnovu koje su i formirane, što nije u skladu MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, paragrafi 31 i 41. Nije vršen prenos efekata revalorizacije u korist neraspoređenog dobitka ranijih i tekuće godine, što nije u skladu sa članom 25. stav (2), alineja 3) i 4) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se revalorizacione rezerve pravilno iskazuju i vrši prenos efekata revalorizacije u skladu sa članovima 24. i 25. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Neraspoređeni dobitak iskazan je u iznosu od 88.571 KM, a čini ga neraspoređeni dobitak ranijih godina i neraspoređeni dobitak tekuće godine.

Neraspoređeni dobitak ranijih godina je iskazan u iznosu od 77.290 KM i precijenjen je za isti iznos. Upravni odbor Doma zdravlja nije donio Odluku o raspodjeli ostvarenog dobitka, kojom bi se dobitak iz 2016. godine usmjerio za pokriće gubitka iz ranijih godina, što nije u skladu sa članom 210. stav 3. Zakona o privrednim društvima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 127/08, 58/09, 100/11 i 67/13).

Neraspoređeni dobitak tekuće godine je iskazan u iznosu od 11.281 KM. Revizijom je utvrđen gubitak tekuće godine u najmanjem iznosu od 121.639 KM (zbog precijenjenog dobitka tekuće godine za 11.281 KM i potcijenjenog gubitka ranijih godina u iznosu 132.920 KM), što je obrazloženo pod tačkama 6.1.2. i 6.2.1.2. izvještaja.

Gubitak do visine kapitala je iskazan za 2017. godinu u iznosu od 887.991 KM, a iskazan je u istom iznosu kao i gubitak prethodne godine. Odnosi se na gubitak ranijih godina koji nije u odnosu na prethodnu godinu umanjen za 77.290 KM, koliko je iznosio dobitak iz 2016. godine koji nije usmjeren na pokriće gubitka iz ranijih godina.

Revizijom je utvrđeno da je gubitak do visine kapitala potcijenjen u najmanjem iznosu od 55.630 KM (više za 77.290 KM za iznos dobitka iz 2016. godine i manje za 132.920 KM za iznos gubitka ranijih godina).

Uvidom u dokumentaciju (kartice gubitka iz prethodnih godina) utvrđeno je da je gubitak tekuće godine sa 31.12.2008. godine iskazan u iznosu od 20.435 KM, a gubitak tekuće godine sa 01.01.2009. godine iskazan u iznosu od 639.639 KM. Znači, početno stanje sa 01.01.2009. godine nije jednako krajnjem stanju sa 31.12.2008. godine, razlika iznosi 619.204 KM.

Ukupan kapital u Izvještaju o promjenama na kapitalu je iskazan u iznosu od 2.651.550 KM, a čine ga akcijski kapital u iznosu od 3.404.267 KM, rezerve 46.703 KM i akumulisani nepokriveni gubitak u iznosu od 799.420 KM, koji se ne slaže sa iskazanim iznosom u Bilansu stanja od 887.991 KM (razlika iznosi 88.571 KM). Navedeno nije u skladu sa članom 3. Pravilnika o sadržini i formi obrasca Izvještaja o promjenama na kapitalu („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 63/16), kojim je definisano da se prilikom popunjavanja izvještaja koriste podaci iz propisanih obrazaca Bilansa stanja i Bilansa uspjeha, kao i podaci navedeni u Notama uz finansijske izvještaje.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se Izvještaj o promjenama na kapitalu sačinjava u skladu sa članom 3. Pravilnika o sadržini i formi obrasca Izvještaja o promjenama na kapitalu.

6.2.2.2. Razgraničeni prihodi

Razgraničeni prihodi i primljene donacije nisu iskazani, a po nalazu revizije dugoročno razgraničeni prihodi iznose 303.155 KM. Navedeno nije u skladu sa članom 28. stav 8. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (što je obrazloženo pod tačkom 6.2.1.1).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se dugoročno razgraničeni prihodi evidentiraju u skladu sa članom 28. stav 8. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

6.2.2.3. Obaveze

Obaveze su iskazane u iznosu od 448.837 KM, a odnose se na dugoročne i kratkoročne obaveze.

Dugoročne obaveze su iskazane u iznosu od 285.333 KM na poziciji obaveza prema povezanim pravnim licima, a odnose se na obaveze po osnovu ugovora o zajmu od Fonda zdravstvenog osiguranja. Obaveze Doma zdravlja prema Fondu zdravstvenog osiguranja su usaglašene IOS-om na dan 31.12.2017. godine.

Obaveze prema povezanim pravnim licima su precijenjene za iznos od 285.333 KM, a potcijenjeni su dugoročni krediti u zemlji za iznos od 232.832 KM i dio dugoročnih kredita koji dospijeva za plaćanje do jedne godine za iznos od 52.501 KM zbog neadekvatne klasifikacije obaveza prema Fondu zdravstvenog osiguranja, što nije u skladu sa članom 29. stav (6) i članom 30. stav (7) Pravilnika o o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Kratkoročne obaveze su iskazane u iznosu od 163.504 KM. Odnose se na obaveze iz poslovanja, obaveze za zarade i naknade zarada i obaveze za ostale poreze i doprinose.

Kratkoročne obaveze su potcijenjene za iznos od 55.486 KM, za dio dugoročnih kredita koji dospijevaju za plaćanje do jedne godine 52.501 KM i za iznos od 2.985 KM, jer nisu iskazane obaveze za prevoz zaposlenih (1.599 KM) i obaveze za doprinose po ugovorima o djelu (1.386 KM).

Obaveze prema dobavljačima su iskazane u iznosu od 40.806 KM, a odnose se na obaveze prema dobavljačima iz Republike Srpske, Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko distrikta.

Obaveze za zarade i naknade zarada su iskazane u iznosu od 121.840 KM. Odnose se na obaveze za neto zarade (75.078 KM) i poreze i doprinose na zarade i naknade zarada za decembar 2017. godine (46.762 KM).

Obaveze za poreze i doprinose su iskazane u iznosu od 448 KM.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se evidentiranje dugoročnih kredita vrši u skladu sa članom 29. stav (6), a prenos dijela dugoročnih kredita koji dospijeva za plaćanje do jedne godine u skladu sa članom 30. stav (7) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

6.2.3. Vanbilansna evidencija

U Izvještaju o finansijskom položaju za 2017. godinu nije iskazana vanbilansna aktiva i pasiva. Dom zdravlja nije evidentirao stalna sredstva koja nisu u njegovom vlasništvu, a koja im je Opština dala na korištenje za rad područnih ambulanti, što nije u skladu sa članovima 62. i 63. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se vanbilansna aktiva i pasiva evidentiraju u skladu sa članovima 62. i 63. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

6.3. Bilans novčanih tokova

U Bilansu novčanih tokova gotovine (Izveštaj o tokovima gotovine) iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 2.214.258 KM i odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 2.264.090 KM, što je imalo za rezultat negativan novčani tok iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 49.832 KM.

Dom zdravlja je iskazao negativan novčani tok iz aktivnosti finansiranja u iznosu od 38.467 KM (prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja nisu iskazani, a odlivi su iskazani u iznosu od 38.467 KM). Gotovina na početku perioda iskazana je u iznosu od 574.631 KM, neto odliv gotovine u iznosu od 88.299 KM, a gotovina na kraju obračunskog perioda u iznosu od 486.332 KM, što odgovara gotovini iskazanoj u Bilansu stanja.

Revizijom utvrđeni, prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti iznose 2.220.688 KM, a odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti iznose 1.935.990 KM, te je ostvaren pozitivan novčani tok iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 264.698 KM.

Dom zdravlja nije iskazao prilive i odlive gotovine iz aktivnosti investiranja, što nije u skladu sa članom 13. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Revizijom utvrđeni, prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja iznose 13.570 KM, a odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja iznose 328.100 KM, te je ostvaren negativan novčani tok iz aktivnosti investiranja u iznosu od 314.530 KM.

U Izveštaj o tokovima gotovine nisu uključene transakcije po osnovu provedenih kompenzacija sa Fondom zdravstvenog osiguranja i nisu iskazani prilivi i odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja, što nije u skladu sa MRS - 7 Izveštaji o tokovima gotovine i članovima 8. stav (3) i 13. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se Bilans novčanih tokova sačinjava u skladu sa odredbama paragrafa 10 MRS - 7 Izveštaj o tokovima gotovine i članovima 8. stav (3) i 13. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

6.4. Vremenska neograničenost poslovanja

Dom zdravlja nije u Napomenama uz finansijske izvještaje dao obrazloženje vezano za stalnost poslovanja, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, paragrafi 25, 26 i 125.

6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Prema dostavljenim evidencijama, protiv Doma zdravlja su u 2017. godini vođena 3 sudska spora od strane fizičkih lica. Prvi spor u vezi stanarskog prava koji je okončan u korist tužioca. Drugi spor u vezi naknade štete za pretrpljeni bol i nanesene povrede je okončan u korist Doma zdravlja. Treći spor u vezi naknade štete za pretrpljeni bol i nanesene povrede koji je okončan u korist tužioca u iznosu od 10.469 KM. Dom zdravlja nema pokrenutih sudskih sporova u kojima se pojavljuje kao tužilac.

6.6. Napomene uz finansijske izvještaje

Dom zdravlja je sačinio Napomene uz finansijski izvještaj koje ne pružaju na potpun i sistematičan način informacije u skladu sa zahtjevima MRS 1 – Prezentacija finansijskih

izvještaja i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i ostalih standarda finansijskog izvještavanja.

U Napomenama nisu objelodanjene informacije:

- vezane za stalnost poslovanja, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, paragrafi 25, 26 i 125;
- o novčanim tokovima, prema zahtjevima MRS 2 – Izvještaj o novčanim tokovima;
- o obavezama za kamate shodno paragrafu 112. pod b) MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja;
- prema zahtjevima MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i opreme (paragrafi 88, 89 i 94); kojima se nalaže da se za svaku klasu nekretnina, postrojenja i opreme priznatih u finansijskim izvještajima objelodanjuju: koristan vijek upotrebe ili stope amortizacije, usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti na početku ili na kraju perioda koje pokazuju sva povećanja i smanjenja, o postojanju i iznosu ograničenja vlasništva nekretnina, o strukturi stalnih sredstava koja se i dalje koriste, ali im je knjigovodstvena vrijednost jednaka nuli;
- o značajnim promjenama na osnovnim sredstvima u skladu sa MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, paragrafi 73 i 74;
- o potencijalnim obavezama i potencijalnoj imovini prema zahtjevima MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne imovina i potencijalne obaveze, paragrafi 28 i 86 (o sudskim sporovima koji su u toku, procjena izvjesnosti u vezi sa rokom i ishodom spora, procjena njihovog finansijskog učinka i mogućnost nadoknade).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju informacije vezane za stalnost poslovanja u skladu sa zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragrafi 25, 26 i 125), kao i ostale informacije relevantne za razumijevanje finansijskih izvještaja u skladu sa zahtjevima MRS 1 i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Revizijski tim

Mira Savić, s.r.

Ivana Mikić, s.r.